

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Schotanus, Saskia

Kenmerk

Z.25.498098 / D.25.1983424

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Wijzigen winkeltijdenverordening

Voorgesteld besluit

1. De Winkeltijdenverordening gemeente Heerenveen 2025 vast te stellen.

Inleiding

De Winkeltijdenwet regelt de tijden waarop winkels in ieder geval open mogen zijn en kent daarnaast aan de gemeenteraad de bevoegdheid toe om deze tijden bij verordening te verruimen. Het uitgangspunt van de Winkeltijdenwet is dat winkels op zon- en feestdagen de gehele dag en op werkdagen voor 6.00 uur en na 22.00 uur gesloten moeten zijn.

Winkeltijden zien toe op het uitoefenen van een dienst, namelijk de verkoop van goederen, en niet op de goederen zelf die worden verkocht. Daarmee valt de Winkeltijdenwet onder de (Europese) Dienstenrichtlijn en vervolgens onze Verordening Winkeltijden Gemeente Heerenveen 2014 ook.

Onze winkeltijdenverordening dateert van 2014 en is niet in overeenstemming met deze Dienstenrichtlijn. Daarnaast wijken de openingstijden in de praktijk af van de tijden genoemd in onze verordening. Dit vindt zijn oorsprong in twee besluiten die in de coronaperiode zijn genomen om tijdelijk verruimde openingstijden op zondagen toe te staan. In 2020 kregen supermarkten, incl. food (o.a. bakker, slager) deze verruiming en een jaar later alle andere winkels. Deze besluiten zijn (nog) niet ingetrokken en de winkeliers hanteren deze ruimere tijden ook nog steeds. Uit de evaluatie over de winkeltijdenverordening onder ondernemersverenigingen, supermarkten en centrum(werk)groepen blijkt bovendien dat het merendeel de verruimde openingstijden ook graag wil houden.

Het voorstel is om in de nieuwe verordening een algemene vrijstelling voor alle winkels op te nemen om op zon- en feestdagen van 09.00 uur tot 20.00 uur geopend te zijn. Dit is een sterke vereenvoudiging van onze huidige regeling.

Winkels mogen in het nieuwe voorstel op alle zon- en feestdagen (nieuwjaarsdag, tweede paasdag, hemelvaartsdag, tweede pinksterdag, eerste en tweede kerstdag) open. Ook nemen we geen maximum aantal koopzondagen meer op, maar laten dit geheel over aan de ondernemersverenigingen.

De huidige tijden en het nieuwe voorstel staan in onderstaande tabel.

Winkeltijdenverordening Heerenveen 2014	Coronamaatregelen (tijdelijk besluit)	Voorstel winkeltijdenverordening Heerenveen 2025
Supermarkten, inclusief food (o.a. bakker, slager), mogen in de gehele gemeente elke zondag geopend zijn van 12.00-18.00 uur.	Supermarkten (incl. food) mogen op zondagen open van 09.00 tot 18.00 uur.	Algemene vrijstelling voor alle winkels op zon- en feestdagen voor het gehele grondgebied van de gemeente van 09.00 tot 20.00 uur.
Bouwmarkten, woninginrichting, tuincentra en specifieke vormen van detailhandel agri mogen ook elke zondag geopend zijn van 12.00-18.00 uur.		
Voor de (overige) winkels in Heerenveen en de buitendorpen kunnen maximaal 16 koopzondagen per jaar worden aangewezen (van 13.00 tot 20.00uur). Afstemming hierover vindt plaats met de HCOV.	Alle winkels (m.u.v. supermarkten) mogen alle zondagen open van 12.00 tot 18.00 uur	
Bovenstaande geldt niet voor nieuwjaarsdag, eerste paasdag, eerste pinksterdag en eerste kerstdag. Op deze dagen mogen de winkels nooit open in Heerenveen.		
De verordening bevat verder een ontheffingsbevoegdheid waarmee op verzoek een incidentele individuele ontheffing kan worden verleend. De ontheffing geldt van 10.00-20.00 uur.		
Ontheffing kan nooit voor nieuwjaarsdag, eerste paasdag, eerste pinksterdag en eerste kerstdag verleend worden. Op deze dagen mogen de winkels nooit open in Heerenveen.		
Voor Akkrum/Nes geldt i.v.m. de toeristisch-recreatieve functie een afwijkende regeling voor de openingstijden in de periode van 1 april tot 1 oktober. In deze periode is de openingstijd 12.00 tot 20.00 uur. Bovendien geldt de vrijstelling voor alle winkels. Koopzondagen dienen collectief te worden aangevraagd. Afstemming hierover vindt plaats met de VOAN.		

Beoogd effect

Een winkeltijdenverordening die voldoet aan wet- en regelgeving en waarin de winkeliers de ruimte hebben om zelf te bepalen wanneer ze open willen zijn.

Argumenten

1.1 De huidige verordening is in strijd met de Dienstenrichtlijn

Op 24 maart 2014 is de Verordening winkeltijden gemeente Heerenveen 2014 vastgesteld door de gemeenteraad. Vervolgens is in 2015 een aantal kleine wijzigingen aangebracht in de verordening na uitvoering van een evaluatie. In deze verordening zit nog een branchering/brancheverdeling, dat wil zeggen dat er verschillende openingstijden gelden voor supermarkten, bouwmarkten en overige winkels. Op grond van de Dienstenrichtlijn mag dit onderscheid niet meer. Waarom zou bijvoorbeeld een supermarkt langer open mogen zijn dan een bouwmarkt? Zit er wel verschil in de toegestane openingstijden dan zou de gemeente duidelijk moeten maken waarom er een onderscheid wordt gemaakt tussen de diverse branches en motiveren waarom deze op een andere manier worden behandeld. Die motivering is destijds bij het vaststellen van onze verordening in 2014 niet gegeven, omdat toen bij ons (en de andere gemeenten) nog niet bekend was wat de invloed van de Dienstenrichtlijn was op de Winkeltijdenwet. Nu weten we dat wel en daarom zijn in de nieuwe verordening alle openingstijden gelijkgetrokken. We vinden bovendien dat alle ondernemers dezelfde ruimte moeten krijgen. En ook zijn we van mening dat de ondernemers zelf, in onderling overleg via de ondernemersverenigingen, zelf afspraken kunnen maken over gezamenlijke openingstijden (bijv. bij koopzondagen). Daar hoeven wij als overheid niet tussen te zitten.

1.2 Er is geen behoefte om terug te gaan naar de oude openingstijden op zon- en feestdagen

Momenteel worden de verruimde openingstijden uit de Coronatijd in de praktijk nog steeds gehanteerd. Uit de evaluatie over de winkeltijdenverordening onder ondernemersverenigingen, supermarkten en centrum(werk)groepen blijkt dat het merendeel de verruimde openingstijden ook graag wil houden, maar vaak ook nog meer willen verruimen om zo aan te sluiten bij de openingstijden van omliggende gemeenten (zie hiervoor onderstaande tabel). Wij zijn de enige gemeente in de regio waar het niet toegestaan is om op Nieuwjaarsdag, Eerste Paasdag, Eerste Pinksterdag en eerste Kerstdag open te zijn. Terug gaan naar de oude tijden zoals die nu in de winkeltijdenverordening staan vinden ondernemers niet wenselijk. Aangegeven wordt dat het anno nu prima is om elke ondernemer zelf te laten kiezen of ze op zondag wel of niet open willen zijn. Zeker voor supermarkten, maar ook voor andere winkels lijkt het hen prima om hierin een eigen afweging te maken.

Gemeente Fryske Marren	Algemene vrijstelling zon- en feestdagen vanaf 08.00 uur (supermarkten en bouwmarkten) en vanaf 12.00 uur (overige winkels)
Gemeente Smallingerland	Algehele vrijstelling zon- en feestdagen
Gemeente Súdwest-Fryslân	Algemene vrijstelling zon- en feestdagen van 08.00 uur tot 22:00 uur
Gemeente Weststellingwerf	Algemene vrijstelling zon- en feestdagen
Gemeente Opsterland	Algemene vrijstelling zon- en feestdagen

1.3 Met ruimere openingstijden volgt Heerenveen de landelijke trend

In de hedendaagse maatschappelijk geaccepteerde praktijk is het inmiddels gebruikelijk dat winkels op zon- en feestdagen ook vroeg open en laat gesloten zijn. Verder hebben de winkeliers tijdens de Coronaperiode gemerkt dat de verruiming van de winkeltijden op zon- en feestdagen zorgt voor een betere spreiding van winkelbezoekers over de

dag. Hierbij wordt opgemerkt te worden dat winkels op zon- en feestdagen open mogen zijn, het hoeft dus niet. Winkeliers kunnen, net zoals zij dat kunnen op doordeweekse dagen, er ook voor kiezen de winkels korten open te hebben of zelfs gesloten te houden.

Risico's of kanttekeningen

1.1 Wij verwachten geen risico door het verruimen van de openingstijden op zon- en feestdagen

De Winkeltijdenwet kent nu al ruime openingstijden op doordeweekse dagen. Hierover ontvangen we geen klachten van omwonenden. Ruime openingstijden op zon- en feestdagen zorgen voor een betere spreiding van het aantal bezoekers over de dag. Ondernemers kunnen zelf bepalen of zij van deze ruimere openingstijden op zon- en feestdagen gebruik willen maken. Het mag, het hoeft niet.

1.2 Voor kleinere ondernemers kan het moeilijk zijn om gebruik te maken van de ruimere openingstijden.

Het blijft een vrije keuze om wel of niet open te gaan, geen verplichting. Op koopzondagen zien we nu ook dat niet alle winkels open (kunnen) zijn. Onder andere via de periodieke overleggen met de ondernemersverenigingen zullen we wel aandacht blijven houden voor de signalen vanuit de kleine ondernemers.

Communicatie en participatie

Na besluitvorming in de raad is het belangrijk om goed te communiceren met winkeliers en de ondernemersverenigingen over de betekenis van het besluit en onze verwachtingen naar de ondernemers toe. De nieuwe verordening regelt immers alleen wanneer de winkels de mogelijkheid hebben om open te zijn. De gemeente kan winkeliers nooit verplichten de winkels open te doen, alleen om ze dicht te doen op bepaalde tijden. En net zoals nu al gebeurt, vragen we van de ondernemers om ook in de toekomst onderling en in redelijkheid met elkaar afspraken te maken over bijvoorbeeld koopzondagen, koopavonden of andere gezamenlijke activiteiten.

Financiën

Afgestemd met Financiën: het uitbreiden van de winkeltijden heeft geen financieel effect.

Bijlagen

Bijlage 1: Verordening Winkeltijden gemeente Heerenveen 2025

Bijlage 2: Verordening Winkeltijden gemeente Heerenveen 2014

